

Press och information

Europeiska unionens tribunal
PRESSMEDDELANDE nr 22/22
Luxemburg, den 2 februari 2022

Dom i mål T-399/19
Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo/kommissionen
(Avslag på klagomål)

Tribunalen ogiltigförklarar kommissionens beslut att avslå det klagomål som ingetts av en polsk grossist

Kommissionen har inte iakttagit den polska grossistens processuella rättigheter under det förfarande som ledde till att beslutet antogs

Mellan åren 2011 och 2015 vidtog Europeiska kommissionen flera åtgärder för att undersöka hur gasmarknaderna i Central- och Östeuropa fungerade. I detta sammanhang inledde kommissionen en undersökning avseende Gazprom PJSC och Gazprom export LLC (nedan tillsammans kallade Gazprom) gällande gasleveranser i åtta medlemsstater, nämligen Bulgarien, Republiken Tjeckien, Estland, Lettland, Litauen, Ungern, Polen och Slovakien (nedan kallade de berörda länderna).

Den 22 april 2015 sände kommissionen ett meddelande om invändningar¹ till Gazprom i vilket den kritiserade Gazprom för att missbruka sin dominerande ställning på de nationella marknaderna för leverans av gas i föregående handelsled i de berörda länderna i syfte att hindra den fria rörligheten för gas, i strid med artikel 102 FEUF, som förbjuder ett sådant missbruk.

I meddelandet om invändningar ansåg kommissionen bland annat att Gazprom hade villkorat sina gasleveranser till Polen med att Gazprom skulle erhålla vissa försäkringar rörande infrastrukturen för transport av gas. Dessa försäkringar hade lett till att sökanden, den polska grossisten Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo, accepterat en förstärkt kontroll från Gazprom av hanteringen av investeringarna på del polska delen av gasledningen Yamal, en av de huvudsakliga gasledningarna i Polen (nedan kallat Yamal-invändningarna).

Genom beslut av den 24 maj 2018² godtog kommissionen de åtaganden som gjorts av Gazprom i syfte att åtgärda kommissionens farhågor för konkurrensen och gjorde dessa bindande. Kommissionen avslutade därmed det administrativa förfarandet i detta ärende.

Parallellt med detta förfarande ingav sökanden den 9 mars 2017 ett klagomål gällande Gazproms missbruk av sin dominerande ställning. Klagomålet stämde till stor del överens med de betänkligheter som kommissionen gett uttryck för i meddelandet om invändningar. Klagomålet innefattade påståenden om att Gazprom i samband med brister i leveranserna som sökanden erfarit under 2009 och 2010 villkorat ingåendet av ett avtal om ytterligare gasleveranser med att bland annat förstärka dess inflytande över den polska delen av gasledningen Yamal (nedan kallade invändningarna om infrastrukturvillkoren). Dessa invändningar avsåg delvis likartade beteenden som de som avsågs i Yamal-invändningarna.

Den 23 januari 2018 meddelade kommissionen skriftligen sökanden att den hade för avsikt att avslå klagomålet och inbjöd sökanden att yttra sig inom en frist på fyra veckor (nedan kallat

¹ I enlighet med artikel 10 i kommissionens förordning (EG) nr 773/2004 av den 7 april 2004 om kommissionens förfaranden enligt artiklarna [101] och [102 FEUF] (EUT L 123, 2004, s. 18).

² Kommissionens beslut C(2018) 3106 final av den 24 maj 2018 om ett förfarande enligt artikel 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och artikel 54 i EES-avtalet (Ärende AT.39816 – Gasförsörjning i tidigare handelsled i Central- och Östeuropa) (EUT C 258, 2018, s. 6). Sökanden väckte talan om ogiltigförklaring av detta beslut, vilken emellertid ogillas av tribunalen genom dom av den 2 februari 2022, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo/kommissionen, [T-616/18](#) (se även CP [nr 21/22](#)).

avsiktsskrivelsen). Genom beslut av den 17 april 2019 (nedan kallat det angripna beslutet)³ avslog kommissionen sökandens klagomål.

Vid sin undersökning av invändningarna särskilde kommissionen mellan de invändningar i klagomålet som motsvarade de betänkligheter som omfattades av Gazproms åtaganden och andra invändningar i klagomålet. Vad gäller de sistnämnda avslog kommissionen bland annat invändningarna om infrastrukturvillkoren.

Sökanden väckte talan om ogiltigförklaring av det angripna beslutet. Tribunalen (åttonde avdelningen i utökad sammansättning) bifaller talan.

Tribunalens bedömning

Tribunalen prövar för det första sökandens invändningar i vilka kommissionen kritiseras för att åsidosatt sökandens rätt att yttra sig och att få information under det administrativa förfarande som inleddes till följd av dess klagomål.

Härvidlag erinrar tribunalen inledningsvis om att enligt artikel 7.1 i förordning nr 773/2004 ska kommissionen, om den anser att det med stöd av de uppgifter den förfogar över inte finns tillräckliga grunder för att vidta åtgärder med anledning av ett klagomål, underrätta klaganden om skälen för detta och fastställa en tidsfrist inom vilken klaganden får framföra synpunkter skriftligen.

I avsiktsskrivelsen som kommissionen sände till sökanden med stöd av nämnda bestämmelse, angav den bland annat att den ansåg att det inte fanns tillräckliga grunder för att göra ytterligare undersökningar vad gällde invändningarna om infrastrukturvillkoren, eftersom sannolikheten att kunna fastställa en överträdelse av artikel 102 FEUF från Gazproms sida var begränsad. Denna preliminära slutsats vilade på två grunder, nämligen dels beslutet av Urząd Regulacji Energetyki (den polska energimyndigheten) att certifiera den systemansvarige för den polska delen av gasledningen Yamal, Gaz-System S.A., som oberoende systemansvarig (nedan kallat certifieringsbeslutet), dels att relationerna mellan Republiken Polen och Ryska federationen vad gäller gas kännetecknas av ett "samarbete mellan regeringarna".

Även om kommissionen emellertid i det angripna beslutet hänvisade till certifieringsbeslutet för att motivera sin slutsats vad gäller den begränsade sannolikheten att kunna fastställa en överträdelse i samband med invändningarna om infrastrukturvillkoren, hänvisade den också till det så kallade undantaget om statligt handlande som andra motivering.

Tribunalen erinrar således om att undantaget om statligt handlande, som ska tillämpas restriktivt, gör det möjligt att undanta ett konkurrensbegränsande beteende från tillämpningsområdet för artiklarna 101 och 102 FEUF, när beteendet påtvingas de berörda företagen av en nationell lagstiftning, ett rättsligt sammanhang som skapats genom denna lagstiftning eller genom tvingande påtryckningar från de nationella myndigheterna.

Tribunalen konstaterar emellertid att detta undantag inte förekommer i de relevanta övervägandena i avsiktsskrivelsen, vilket föregick det angripna beslutet. Mot bakgrund av den särskilda naturen hos undantaget om statligt handlande, och den omständigheten att dess tillämpning på tvingande påtryckningar från tredjelandets sida inte erkänts i rättspraxis, skulle kommissionen i avsiktsskrivelse uttryckligen ha underrättat sökanden om att dess preliminära undersökning byggde på en möjlig tillämpning av detta undantag, för att ge sökanden möjlighet att yttra sig om detta. Enligt tribunalen kan inte kommissionen förvänta sig att sökanden skulle urskilja denna underförstådda motivering bland de omständigheter som angavs i nämnda skrivelse.

Följaktligen har kommissionen, genom att inte lämna dessa uppgifter i avsiktsskrivelsen, åsidosatt sin skyldighet att underrätta klaganden enligt artikel 7.1 i förordning nr 773/2004. Mot bakgrund av handlingarna i målet anser tribunalen att det angripna beslutet, utan detta åsidosättande av förordning nr 773/2004, kunde ha fått ett annat innehåll vad gäller motivering i

³ Kommissionens beslut C(2019) 3003 final av den 17 april 2019 om avslag på klagomålet (ärende AT.40497– Polska gaspriser)

samband med undantaget om statligt handlande, med följd att detta åsidosättande ska medföra att beslutet ogiltigförklaras.

Detta ogiltigförklarande kan emellertid endast motiveras om det andra skälet i det angripna beslutet, avseende certifieringsbeslutet, inte ger stöd för kommissionens slutsats vad gäller den begränsade sannolikheten att kunna fastställa en överträdelse från Gazproms sida i samband med invändningarna om infrastrukturvillkoren.

Tribunalen konstaterar för det andra att kommissionen inte kunde ge detta certifieringsbeslut en avgörande betydelse utan att beakta den omständigheten att det enligt detta beslut krävdes att driften av tryckhöjningsstationer och kontrollstationer på den polska delen av Yamalgasledningen, vilken sköttes av ett företag som ägs gemensamt av sökanden och Gazprom, skulle överföras till Gaz-System och utan att ta hänsyn till omständigheterna kring att denna överföring inte ägde rum.

Tribunalen anger vidare att kommissionen, genom att förlita sig på de konstateranden och bedömningar som anges i certifieringsbeslutet avseende investeringar på den polska delen av Yamalgasledningen, förminskade invändningarna i klagomålet till att endast avse Yamal-invändningarna i meddelandet om invändningar, medan de berörda beteendena var av en annan natur och av större räckvidd än enbart frågan om investeringar.

Följaktligen anser tribunalen att **kommissionen gjorde en uppenbart oriktig bedömning när den hänvisade till certifieringsbeslutet till stöd för sin slutsats avseende den begränsade möjligheten att konstatera att Gazprom begått en överträdelse av artikel 102 FEUF vad gäller invändningarna om infrastrukturvillkoren.**

Denna uppenbart oriktiga bedömning och det föregående konstaterandet av ett åsidosättande av artikel 7.1 i förordning nr 773/2004, såtillvida att kommissionen inte iakttog sin skyldighet att underrätta sökanden om motiveringen rörande undantaget om statligt handlande, medför följaktligen att tribunalen ogiltigförklarar det angripna beslutet.

PÅPEKAND: Tribunalens avgörande kan överklagas till domstolen inom två månader och tio dagar från delgivningen.

PÅPEKAND: Syftet med talan om ogiltigförklaring är att rättsakter som har antagits av unionens institutioner och som strider mot unionsrätten ska ogiltigförklaras. Medlemsstaterna, de europeiska institutionerna och de enskilda får, på vissa villkor, väcka talan om ogiltigförklaring vid domstolen eller tribunalen. Om talan är välgrundad ska rättsakten ogiltigförklaras. Den berörda institutionen måste fylla det rättsliga tomrum som kan uppkomma till följd av att rättsakten ogiltigförklaras.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för tribunalen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Bilder från avkunnandet av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106